

SÖKANDE

Tyréns AB, 556194-7986

Ombud: Advokaten Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 45030
104 30 Stockholm

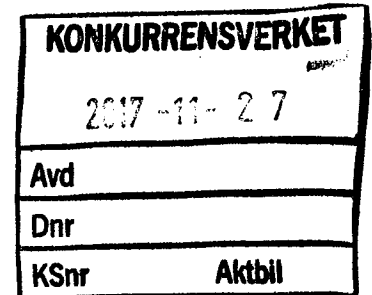
MOTPARTER

1. Kirunabostäder Aktiebolag, 556531-8622
981 85 Kiruna

2. Kiruna Näringsfastigheter AB, 556796-5024
Gruvvägen 3
981 85 Kiruna

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Kirunabostäder Aktiebolag har tillsammans med Kiruna Näringsfastigheter AB (forts. Kiruna kommunkoncern) genom förenklat förfarande upphandlat ramavtal för konsulttjänster inom elva teknikområden. Tyréns AB (Tyréns) lämnade anbud avseende teknikområdena 1 samt 5–11. Bolagets anbud gick inte vidare till utvärderingen.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Tyréns framför

Tyréns yrkar att upphandlingen inte får avslutas förrän den har rättats genom att en ny anbudsutvärdering görs med beaktande av bolagets anbud. Till stöd för sin ansökan framför bolaget följande.

Enligt upphandlingsdokumentens avsnitt AUB.22 har vid motstridighet mellan innehåll i ett anbud och administrativa föreskrifter texten i upphandlingsdokumentens avsnitt AUC.611 företräde. I upphandlingsdokumentens avsnitt AUC.611 anges att timarvode ska inkludera särskild ersättning enligt 6 kap. 5 § punkt b i Allmänna bestämmelser ABK 09: för konsultuppdrag inom arkitekt och ingenjörsverksamhet (ABK 09). I nämnda bestämmelsen regleras även särskild ersättning för underkonsult och arbeten enligt punkterna a) samt c–f). Kiruna kommunkoncern har i sina upphandlingsdokument inte gjort någon uttrycklig begränsning för dessa övriga kategorier med hänvisning till 6 kap. 5 § punkt b ABK 09. För samtliga dessa övriga kategorier kan alltså särskild ersättning avtalas inom ramen för AUC.611.

Tyréns har i sitt anbud kortfattat angivit ”Ersättning för utlägg enligt ABK 09 kap. 6 § 5”. Bestämmelsen i ABK 09 ska tolkas enligt sin ordalydelse.

Av särskild betydelse är därvid orden ”om så avtalats” i inledningen av bestämmelsen.

Tyréns har inte lämnat någon reservation i sitt anbud. Eftersom hänvisningen i bolagets följebrev till anbudet inte utgör någon reservation har det inte heller varit aktuellt att särskilt prissätta denna. Bolaget har varit fullt på det klara att ersättning enligt 6 kap. 5 § punkt b ABK 09 skulle ingå i timpriset. Enligt bolagets uppfattning fanns det möjlighet att för övriga punkter såsom underkonsult och utlägg enligt punkterna a) och c–f) träffa avtal om särskild ersättning förutsatt att det inte står i strid med upphandlingsdokumentens avsnitt AUC.611 i övrigt.

De timpriser som Tyréns lämnat innefattar även kostnader enligt 6 kap 5 § punkt b ABK 09. Tyréns har genom de undertecknade anbudsformulären erbjudit sig ”att utföra konsulttjänster i full överensstämmelse med i Administrativa föreskrifter, daterad 2017-07-05, under AUB.22 angivet förfrågningsunderlag...”. Första stycket i avsnitt AUC.611 i upphandlingsdokumenten utgör en del av förfrågningsunderlaget. Även texten i avsnitt AUB.311 i upphandlingsdokumenten utgör en del av förfrågningsunderlaget. Tyréns har även i följebreven till sitt anbud inledningsvis hänvisat till förfrågningsunderlaget.

Tyréns har i sina tidigare anbud haft motsvarande text som en standardtext med hänvisning till den aktuella bestämmelsen i ABK 09 utan att någon upphandlande myndighet reagerat på det. Om domstolen anser att den i målet aktuella texten i Tyréns anbud utgör en reservation borde bolaget ha tillåtit att rätta alternativt förtydliga sitt anbud enligt 4 kap. 9 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) genom att klarlägga att hänvisningen inte omfattar punkten b. Tyréns avsikt har aldrig varit att reservera sig mot upphandlingsdokumentens avsnitt AUC.611 utan att hänvisa till 6 kap. 5 § ABK 09 för de övriga kategorierna i nämnda bestämmelse. I

och med den nu gällande LOU krävs inte att felet är uppenbart. Tyréns anbud har tolkats på ett sätt som bolaget inte avsett.

Genom att inte utvärdera Tyréns anbud har Kiruna kommunkoncern agerat i strid med principerna om likabehandling och proportionalitet. Bolaget lider skada till följd av Kiruna kommunkoncerns agerande. Om Tyréns anbud inte hade förkastats hade bolaget inom varje offererat teknikområde prismässigt varit bland de tre främsta för såväl små som stora uppdrag.

Vad Kiruna kommunkoncern framför

Kiruna kommunkoncern motsätter sig bifall till ansökan och framför följande. Tyréns anbud innehåller en otillåten reservation: ”Ersättning för utlägg enligt ABK 09 kap. 6 § 5”. Denna reservation är inte prissatt och strider mot upphandlingsdokumentens avsnitt AUC.611.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta eller begära att en leverantör rättar en felskrivning, felräkning eller något annat fel i en handling som har getts in av leverantören. Myndigheten får också tillåta eller begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar en sådan handling. En sådan åtgärd ska vara förenlig med principerna om likabehandling och öppenhet (4 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Upphandlingsdokument m.m.

I upphandlingsdokumentens administrativa föreskrifter uppges bl.a. följande:

AUB.22 Förteckning över förfrågningsunderlag

Följande handlingar utgör förfrågningsunderlag:

1. Allmänna Bestämmelser för Konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsvksamhet av år 2009 (ABK 09), (bifogas ej)
2. Dessa Administrativa föreskrifter, daterade 2017-07-05
3. Anbudsformulär, daterat 2017-07-05
4. Sanningsförsäkran UE, daterad 2017-07-05
5. Referensuppdrag, daterad 2017-07-05
6. Cad-kravspecifikation V 1.0, daterad 2014-07-03

AUC.611 Rörligt arvode

Timarvode ska anges exkl. mervärdesskatt i anbudet och ska inkludera särskild ersättning enligt ABK 09 6 § 5 b.

...

Av 6 kap. 5 § Allmänna bestämmelser ABK 09: för konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsvksamhet framgår följande:

Särskild ersättning för kostnader ska, om så avtalas, betalas för underkonsult och för följande:

- a) instrument, fältutrustning eller laboratorieundersökning
- b) dator och/eller datorprogram för beräkningar, ritningsarbete e.d.
- c) kopiering

- d) modelltillverkning
- e) rese- och traktamentskostnader
- f) övriga i avtalet specificerade kostnader.

På särskild ersättning kan avtalas om procentuella pålägg på konsultens verifierade självkostnader.

Förvaltningsrättens bedömning

Parterna är ense om att prisuppgiften om timarvode som anges i upphandlingsdokumentens avsnitt AUC.611 även ska inkludera särskild ersättning enligt 6 kap. 5 § punkten b ABK 09.

Tyréns har i sitt anbud lämnat ett timarvode för respektive teknikområde (1 och 5–11) samt bifogat följebrev med bl.a. följande text:

Ersättning för utlägg enligt ABK09 kap. 6 § 5.

Tyréns hävdar att i anbudet lämnade timarvoden inkluderar särskild ersättning enligt 6 kap. 5 § punkten b ABK 09 och att hänvisningen till 6 kap. 5 § ABK 09 i följebreven avser möjligheten att avtala om kostnader som avses i de övriga punkterna i bestämmelsen. Tyréns anser vidare att det aktuella kravet är uppfyllt genom att bolaget bekräftat med en underskrift att anbud har avgetts i full överensstämmelse med förfrågningsunderlaget.

Enligt förvaltningsrättens bedömning går det inte av Tyréns anbud med säkerhet att utläsa att de aktuella timarvodena även inkluderar särskild ersättning enligt 6 kap. 5 § punkten b ABK 09. Oklarheter i prissättningen har medfört att Kiruna kommunkoncern saknat möjlighet att göra relevanta jämförelser mellan inkomna anbud och inte kunnat bedöma prisnivån i Tyréns anbud.

Att Tyréns genom att underteckna anbudsformulären bekräftat att anbud avges i full överensstämmelse med förfrågningsunderlaget innebär inte per automatik att samtliga obligatoriska krav uppfylls.

En sådan tolkning skulle innebära att övriga uppgifter i anbudet helt saknar relevans. Uppgifter i form av kryss i rutor, eller som i förevarande fall – undertecknade anbudsformulär, kan inte anses ha en sådan självständig betydelse om anbudsgivaren samtidigt lämnar andra uppgifter med klart motsatt innebörd (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 27 juni 2017 i mål nr 766-17). Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att Tyréns anbud inte är prissatt på det sätt som upphandlingsdokumenten föreskriver.

Tyréns gör vidare gällande att bolaget skulle ha tillåtits att rätta alternativt förtydliga sitt anbud enligt 4 kap. 9 § LOU.

I förarbetena (se prop. 2015/16:195, s. 446–447 och 978) till LOU uttalas bl.a. följande. Av likabehandlingsprincipen följer att anbud som huvudregel inte får ändras sedan tidsfristen för anbud har löpt ut. De åtgärder som kan vidtas är rättelse av fel, förtydligande och komplettering. Gemensamt för dessa åtgärder är att de inte innebär att anbudet ändras i sak. Motstridiga anbudsuppgifter som innebär bristande uppfyllelse av obligatoriska krav kan varken läkas genom förtydligande eller komplettering.

Tyréns har i sitt anbud lämnat motstridiga uppgifter gällande uppfyllande av ett obligatoriskt krav. Sådana brister kan enligt förvaltningsrätten inte läkas genom ett förtydligande eller en komplettering utan att likabehandlingsprincipen träts för när.

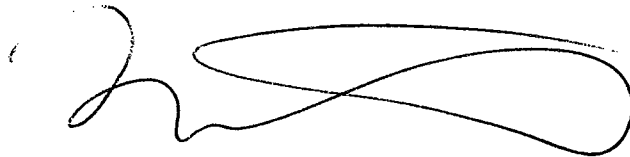
Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att Kiruna kommunkoncern inte brutit mot 4 kap. 1 och 9 §§ LOU eller någon annan bestämmelse i la-

gen genom att inte utvärdera Tyréns anbud. Skäl för ingripande mot upphandlingen enligt 20 kap. 9 § LOU saknas därmed.

Tyréns ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C LOU (se bilaga).

Jonas Hägerlind
rådman

Raili Funck har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.